

8TH INTERNATIONAL MARDIN
ARTUKLU SCIENTIFIC RESEARCHES
CONFERENCE
JUNE 4-6, 2022 / MARDIN, TURKEY

SOCIAL SCIENCES AND HUMANITIES

Edited by
Dr. Priya J

ISBN: 978-625-8323-28-3

**8th INTERNATIONAL MARDIN ARTUKLU SCIENTIFIC
RESEARCHES CONFERENCE
June 4-6, 2022, Mardin, TURKEY**

**THE BOOK OF FULL TEXTS AND ABSTRACTS
ON SOCIAL SCIENCES AND HUMANITIES**

Edited by

Dr. Priya J

**All rights of this book belongs to Farabi Publishing House
Without permission can't be duplicate or copied.
Authors of chapters are responsible both ethically and juridically.
www.artuklukongresi.org**

**Issued: 04.07.2022
ISBN: 978-625-8323-28-3**

June 4-6, 2022

CONGRESS ID

8th INTERNATIONAL MARDIN ARTUKLU SCIENTIFIC RESEARCHES
CONFERENCE

DATA AND PLACE

June 4-6 2022
Mardin, TURKEY
Virtual and in person participation

ORGANIZED BY

Institute of Economic Development & Social Research of Turkey

CONFERENCE PRESIDENT

Prof. Dr. Salih ÖZTÜRK

ORGANIZING COMMITTEE

Doç. Dr. Ufuk Aydın, Atatürk University
Doç. Dr. Aparna SRIVASTAVA, Noidan University
Doç. Dr. Yener Lütfü MERT, Uskudar University
Hüseyin MUNGAN, Zonguldak Bülent Ecevit University
Elvan CAFEROV, Azerbaijan State Pedagogical University

COORDINATOR

Gulnaz GAFUROVA

NUMBER OF PAPERS FROM TURKEY

271

OTHER COUNTRIES:

277

EVALUATION PROCESS

All applications have undergone a double-blind peer review process

SCIENTIFIC & ADVISORY BOARD

Dr. Mustafa GÜLEÇ

Ankara Üniversitesi

Dr. Necati DEMİR

Gazi Üniversitesi

Dr. Amanbay MOLDİBAEV

Taraz Devlet Pedagoji Üniversitesi

Dr. Günseli GÜMÜŞEL

Atılım Üniversitesi

Dr. Sadiye KAYAARSLAN

Kırıkkale Üniversitesi

Dr. ELNUR KELBİZADE

Baku Avrasya Üniversitesi

Dr. İlkgül KAYA ZENBİLCİ

Bozok Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi

Dr. Bayram BOLAT

Ömer Halisdemir Üniversitesi

Dr. Bahtiyar MEHMETOĞLU

Tokat Üniversitesi

Dr. Barış AYTEKİN

Kırklareli Üniversitesi

Dr. Berrin GÜZEL

Adnan Menderes Üniversitesi

Dr. Caner KARAVİT

Mimar Sinan Üniversitesi

Dr. Cihangir HASANHANOĞLU

Başkent Üniversitesi

Dr. Cholpon TOKTOSUNOVA

Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi

Dr. D.K.TÖLEGENOVA

Makhambet U. Batı Kazakistan Devlet Üniversitesi

Dr. Dzhakipbek A. ALTAEV

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. F.Gül KOÇSOY

Fırat Üniversitesi

Dr. Guzel SADYKOVA

Kastamonu Üniversitesi

Dr. Gulmira ABDİRASULOVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. İskender ASKEROV

Giresun Üniversitesi

Dr. Kemal EROL

Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Mahabbat OSPANBAEVA

Taraz Devlet Pedagoji Üniversitesi

Dr. Malik YILMAZ
Atatürk Üniversitesi

Dr. Mavlyanov ABDİGAPPAR
Kırgızistan Elaralık Üniversitesi

Dr. Maira ESİMBOLOVA
Kazakistan Narkhoz Üniversitesi

Dr. Nuran AKŞİT AŞIK
Balıkesir Üniversitesi

Dr. N.N. KERMANOVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Orhan ELMACI
Dumlupınar Üniversitesi

Dr. Osman Kubilay GÜL
Cumhuriyet Üniversitesi

Dr. Özlem GÜZEL
Akdeniz Üniversitesi

Dr. Sarash KONYRBAEVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Seden DOĞAN
Samsun 19 Mayıs Üniversitesi

Dr. Sibel BAYRAM
Düzce Üniversitesi

Dr. Pınar GÜL
Atatürk Üniversitesi

Dr. Rıdvan KOÇYİĞİT
Atatürk Üniversitesi

Dr. Sibel Mehter AYKIN
Akdeniz Üniversitesi

Dr. Sevcan YILDIZ
Akdeniz Üniversitesi

Dr. ÜMRAN TÜRKYILMAZ
Gazi Üniversitesi

Dr. Wakako SADAHIRO
Sapparo City Üniversitesi

Dr. Zeynep KARAÇOR
Selçuk Üniversitesi

Dr. Haydar BALCI
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Murat KARA
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Gamze ÇAKMAK
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Ali Korkut ULUDAĞ
Atatürk Üniversitesi

Dr. Gülin Feryal CAN
Başkent Üniversitesi

Dr. Rıza POLAT

Atatürk Üniversitesi

Dr. Berna KAVAZ KINDİĞİLİ

Atatürk Üniversitesi

Dr. Ceren YEGEN

Mersin Üniversitesi

Dr. Muhsin SARIKAYA

Atatürk Üniversitesi

Dr. Volkan KILIÇ

Mustafa Kemal Üniversitesi

Dr. Ahmet AKKÖSE

Atatürk Üniversitesi

Dr. Elif ŞENKUYTU

Atatürk Üniversitesi

June 4-6, 2022, Mardin, Turkey

CONTENTS

CONFERENCE ID	I
PHOTO GALLERY	II
PROGRAM	III
CONTENT	IV

AUTHOR	TITLE	No
BABAYEVA Eleonora Lütviq qızı	AMERIKA YERLI HINDULARI ILƏ TÜRKLƏRİN MƏİŞƏTİNDƏ VƏ İNANCINDA OXŞARLIQLAR	1
Atakan COSKUN Assoc. Prof. Dr. Menekse Seden TAPAN BROUTIN	INVESTIGATION OF THE RESOURCES USED BY THE ELEVENTH GRADE-STUDENTS WITHIN THE FRAMEWORK OF DOCUMENTATIONAL THEORY	3
Lecturer Agit Ferhat OZEL Gamze TURUN Kübra YELKEN	THE EFFECTS OF USING GAME-RELATED ACTIVITIES IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING ON YOUNG LEARNERS	12
Barış Yiğit DEMİRAL Salih SARIALP	TURKISH MILITARY ACADEMY AS AN ADMINISTRATOR SCHOOL	13
Semih ŞENGEL Assoc. Prof. Dr. Melike ÖZYURT	INVESTIGATION OF HOW 21st CENTURY TEACHING SKILLS HIGH AND LOW PRE-SERVICE TEACHERS' PLAN THE LEARNING TEACHING PROCESS	15
İSMAYILOVA Təranə Vahid qızı	AZƏRBAYCANDA XALQIN ETİBARLI SİPƏRİNƏ ÇEVİRİLƏN QAFQAZ İSLAM ORDUSUNUN YARADILMASI	17
M. Seçil YAPIK Prof. Dr. Bülent Cercis TANRITANIR	TRANSRACIALISM IN THE CONTEXT OF BLACK IDENTITY IN TONI MORRISON'S SONG OF SOLOMON	19
Prof. Dr. Süha YILMAZ Asst. Prof. Dr. Bahar DİNÇER Dilek MUNGAN	INVESTIGATION OF THE CONCEPT INFORMATION ABOUT THE PROBABILITY OF SECONDARY 8TH GRADE STUDENTS	25
Berna ÖZDÜVENCİ YAVUZ Prof. Dr. Süha YILMAZ	THE INVESTIGATION OF USING MATHEMATICAL LANGUAGE OF 8TH SECONDARY SCHOOL STUDENTS ON AREA AND LIQUID MEASUREMENTS	27
Assoc. Prof. Dr. M. Ozan BAŞKOL	INTERNATIONAL COMPETITIVENESS IN THE CHEMICAL INDUSTRY: A COMPARISON OF TURKEY AND BRICS COUNTRIES	50
Lec. Dr. Ahmet ÖZKAN	CONFUCIANISM WITH ITS HISTORICAL, SOCIAL AND PHILOSOPHICAL ORIGINS	51
Assoc. Prof. Dr. Ali APALI Gülşah ÜZEN	MUHASEBE MESLEK MENSUPLARININ DAVRANIŞ BİÇİMLERİ İLE GELİR DÜZEYİ İLİŞKİSİNİN TESPİTİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA	58

8th INTERNATIONAL MARDIN ARTUKLU SCIENTIFIC RESEARCHES CONFERENCE**June 4-6, 2022, Mardin, Turkey**

Assoc. Prof. Dr. Ali APALI Tuğba ÇULCU	EXAMINATION OF THE RAW MATERIALS AND SUPPLIES INVENTORY RECORD OF ROADS AND BRIDGES CONSTRUCTED AND REPAIRED IN 1297- 1298 HIJRI YEARS	70
Assoc. Prof. Dr. Yasemin APALI	RELIGION IN MODERN CITY LIFE	83
Lec. Dr. Mehmet Oktay GÖKASLAN	TO ESTABLISH TRUST RELATIONSHIP IN FAMILY BUSINESSES	91
Asst. Prof. Dr. Yeşim KUBAR Meryem KIL	A PANEL – DATA ANALYSIS ON MODIFIED PHILIPS CURVE: APPLICATION ON D8 AND G8 COUNTRIES	109
Prof. Dr. Gülay ÖZTÜRK	AN ASSESSMENT OF INTELLECTUALISM AS AN ADVERTISING PROPOSITION AND ADVERTISERS AS AN INTELLECTUAL	124
Mehmet YÜCESOY Assoc. Prof. Dr. Ülkü Sevim ŞEN Assoc. Prof. Dr. Yavuz ŞEN	PAST AND PRESENT OF MARDIN MUSIC FROM TRADITIONAL TO GLOBALIZATION	135
Ayşegül GÖNÜL	EXAMINATION OF JUSTICE IN THE CONTEXT OF THE PROBLEM OF EQUALITY IN HAYEK'S PHILOSOPHY	137
Asst. Prof. Dr. Azime ARISOY	AN ASSESSMENT ON THE REASONS THAT DRIVE THE CHILDREN TO CRIME FROM THE PARENTS' PERSPECTIVES	147
Prof. Dr. Kemal TİMUR Aliye YILDIZ	THE PROVINCE WOMAN IN ESMA OCAK'S NOVELS AND STORIES	156
Asst. Prof. Dr. Elif SAYAR	“SHELL” AS A NEW TOOL OF EXPRESSION IN TALES	172
Assoc. Prof. Dr. Akif AKTO	RELIGION AND IDENTITY	174
Assoc. Prof. Dr. Akif AKTO	EDUCATION AND IDENTITY	179
Prof. Dr. Bülent Cercis TANRITANIR Bahar YILMAZ	THE OEDIPUS COMPLEX IN THE FROG BY JOHN HAWKES	185
Assoc. Prof. Dr. Akif AKTO Hazal Sema TEKKELİ	FREUD'S IDEA WORLD AND EDUCATION	181
Assoc. Prof. Dr. Akif AKTO Hazal Sema TEKKELİ	THE WORLD OF WHOLE BRAIN: SAMPLE STRATEGIES FOR THE INTEGRATION OF RIGHT AND LEFT BRAIN	202
Murat KARA	BİZ BİZE YETERİZ TÜRKİYEM MİLLİ DAYANIŞMA KAMPANYASININ EKONOMİK ETKİLERİNİN İNCELENMESİ	213
Dr. Sezen GÜNGÖR	A NEW CONCEPT IN FINANCE AND ECONOMICS LITERATURE: ECONOPHYSICS IT'S NO COINCIDENCE THAT NEWTON BECAME DIRECTOR OF THE BRITISH MINT	221
Assist. Prof. Dr. Hilal H. ERDOĞAN	THE RELATIONSHIP BETWEEN OIL PRICES AND STOCK PRICES: EVIDENCE FROM BORSA	229

8th INTERNATIONAL MARDIN ARTUKLU SCIENTIFIC RESEARCHES CONFERENCE**June 4-6, 2022, Mardin, Turkey**

ISTANBUL		
Assist. Prof. Dr. Ertuğrul ÇAVDAR Assoc. Prof. Dr. Bülent YILDIZ	QUALITY EXPECTATIONS IN AUTOMOBILES: A QUALITATIVE STUDY	230
Lec. Havva ARABACI	DEVELOPMENT OF TURKISH LIRA SHARE IN TOTAL DEPOSIT AND PARTICIPATION FUND SIZE OF BANKING SECTOR	234
Lec. Havva ARABACI Assoc. Prof. Dr. Nurcan ÖZKAN	AN OVERVIEW OF THE SOCIAL IMPACTS CAUSED BY URBAN TRANSFORMATION	242
Assoc. Prof. Dr. Fatma Nur YORGANCILAR ATATOPRAK Ayşe YILDIRIM	İLETİŞİMİN ÖNEMİ VE UNSURLARI	257
Assoc. Prof. Dr. Fatma Nur YORGANCILAR ATATOPRAK İclal GÖKDEMİR MASAT	BENCHMARKİNG UYGULAMALARI VE ÖNEMİ	265
Asst. Prof. Dr. Abdullah Kutalmış YALÇIN	CANDIDACY PROCESS OF ALPARSLAN TÜRKEŞ IN THE 5TH PRESIDENTIAL ELECTIONS OF THE REPUBLIC OF TURKEY	279
Disha BHATIA	SHOULD AI BE TREATED THE SAME AS HUMANS LEGALLY?	285
Khushi BAJPAI	BRIDE TRAFFICKING IN INDIA: ASPECTS, CAUSES AND POTENTIAL SOLUTIONS	286
Advika DEVANSHI	FUTURE OF INDIAN LEGAL FRAMEWORK	294
Assistant Professor Ishan AHMAD	STRATAGISING THE FUTURE STEPS IN LIEU OF RECENT DEVELOPMENTS IN INTERNATIONAL CRIMINAL LAW: A STUDY FROM INDIAN PERSPECTIVE	295
Manisha	HUMAN RIGHTS IN THE DEVELOPING COUNTRIES	296
Perna	ONLINE GAMBLING	297
Rupal DEVĪ	SOURCES OF LAW	298
Assistant Professor Ishan AHMAD	THE IMPACT OF COVID-19 PANDEMIC ON RIGHT TO ACCESS TO JUSTICE: AN ANALYTICAL STUDY FROM INDIAN PERSPECTIVE	300
Harry Fajar Insyana Agus Setiawan Tugiyono Fransiscus Xaverius Sumarja	AMDAL DOCUMENT AS AN INSTRUMENT IN THE IMPLEMENTATION OF ENVIRONMENTAL MANAGEMENT AND MONITORING IN KATIBUNG DISTRICT, LAMPUNG PROVINCE, INDONESIA	301
Asst. Prof. Dr. Muhammet AYDIN	MUHYIDDIN AL-KÂFIYECI AND HIS POLITICSBOOK/SİYÂSETNÂME	303
Asst. Prof. Dr. Muhammet AYDIN	MAWARDI AND HIS POLITICSBOOK	311
Assoc. Prof. Dr. Mehmet BAĞIŞ	TRACKING OF THE QUR'AN VERSES IN THE TAT ARABIC DIALECT OF MARDIN	320
Asst. Prof. Dr. Aydın ERYILMAZ	IN MEVLANA'S MASNEVĪ THE FACE OF THE PROPHET	332

8th INTERNATIONAL MARDIN ARTUKLU SCIENTIFIC RESEARCHES CONFERENCE**June 4-6, 2022, Mardin, Turkey**

Perihan EFE	INVESTIGATION OF POSTGRADUATE STUDIES ON INTERACTIVE BOOK READING MODEL IN TURKEY IN TERMS OF VARIOUS VARIABLES	334
Asst. Prof. Dr. Abdulkadir TURGAY	'MY TOP 40 LIST' APPROACH TO TEACHING ENGLISH PRONUNCIATION	336
Lec. Hasan AKGÜL	TWO VERSE HISTORIES OF SAYYID MURÂDÎ: FETİH-NÂME AND GAZÂVÂT-I HAYREDDİN PASHA	338
Stephen Ese KEKEGHE	THE INTERPLAY OF ENVIRONMENTALISM AND MENTAL HEALTH IN NIGER DELTA POETRY	348
Assist. Prof. Dr. Inci Selin GUMUS	ANALYSIS OF THE CONTENT OF TURKISH FASHION BRAND ADVERTISEMENTS IN SEMIOLOGY: BEYMEN BRAND EXAMPLE	349
Assist. Prof. Dr. Inci Selin GUMUS	SEMIOTIC ANALYSIS OF THE COLORS USED IN CLOTHES	355
Res. Asst. Dr. Mine TAYLAN	MIHRAP IN ANATOLIAN PRAYER RUGS	357
Assoc. Prof. Ozlem BELKIS	A UNIVERSITY SYMPHONY ORCHESTRA EXPERIENCE: DESO	370
Assoc. Prof. Ozlem BELKİS	THEATER PRACTITIONERS' OPINIONS' ON THE PARENTHETICAL EXPLANATIONS IN THE TEXTS	384
Prof. Gökçe ALTAY ARTAR	MUSICAL ANALYSIS OF THE FIVE MARDİN TURKUS IN PENTATONISM AXIS	392
Fatma ŞAHBAZOVA	THE CARPET AND THE PAINTING	408
Assoc. Prof. Dr. Fahrettin GEÇEN Assoc. Prof. Dr. Mehmet Akif KAPLAN	IN THE WORKS OF LEYLA GAMSIZ SARPTÜRK, ONE OF THE MEMBERS OF THE BAND OF THEM, THERE ARE INFLUENCES OF TACHISM, SIMPLICITY AND FOVIST	410
Assoc. Prof. Dr. Mehmet Akif KAPLAN Assoc. Prof. Dr. Fahrettin GEÇEN	THE INTERPRETATION OF JAN VAN EYCK'S ARNOLFINI'S MARRIAGE IN THE CONTEXT OF SEMIOTIC REPRESENTATION	419
Much. Maburur HADI Hendri Hermawan ADINUGRAHA	CONSUMPTION ETHICS IN ISLAMIC PERSPECTIVE	428
Assistant Professor Maia MANCHKHASHVILI	IS BALANCING POLICY THE RIGHT FOREIGN POLICY INSTRUMENT FOR MODERN GEORGIA (1991-2021)	429
Ibtissem SMARI	ISSUES OF LANGUAGE POLICY IN POST-REVOLUTION TUNISIA AND ITS IMPLICATIONS ON IDENTITY FORMATION	431
Mariia POPOVA	MAINTENANCE OF THE RUSSIAN LANGUAGE IN THE POST-SOVIET STATES: ACTIVITY OF RUSSIA	433
Prof. Süreyya YİĞİT	EURASIANISM AND KAZAKHSTAN	434
Vivien Vágner Prof. Dr. Habil Andrea Bencsik	ORGANISATIONAL KNOWLEDGE SUSTAINABILITY FOR THE LONG-TERM	466

8th INTERNATIONAL MARDIN ARTUKLU SCIENTIFIC RESEARCHES CONFERENCE**June 4-6, 2022, Mardin, Turkey**

SURVIVAL		
Dr. Maziar Mozaffari Falarti Sahar Hossein Babaei Mamaghani	POLICY CHANGE: INDIA-UNITED STATES (U.S.) RELATIONS IN THE LIGHT OF THE 2008 NUCLEAR SUPPLIER GROUP (NGS) WAIVER	473
Shristi	CYBER LAW	474
Shristi	SEXUAL HARASSMENT	475
Syafiq Yagdhon Alfani Faliqul Isbah Mohammad Nurul Huda	MUTA'ADI FI'IL AND LAZIM FI'IL IN THE PERSPECTIVE OF SHOROF SCIENCE	476
Asst. Prof. Dr. Şehmus ÜNVERDI	ABBÂS HASAN'IN TENÂZÛ KONUSUNA YAKLAŞIMI ÜZERINE BİR DEĞERLENDİRME	477
Zeynab MEHDIYEVA	PEDAGOGICAL BASIS OF FORMATION OF LIFE SKILLS OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS	483
Res. Asst. Dr. Erdal ZENGİN	ÖĞRENCİLERİN DÜŞÜNME BECERİSİNİ KAZANDIRMA SÜRECİNDE ÖĞRETMENLERİN ROLÜNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ	484
Res. Asst. Dr. Erdal ZENGİN	SINIF ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÇOCUKLAR İÇİN FELSEFE (P4C) EĞİTİME İLİŞKİN METAFORİK ALGILARININ BELİRLENMESİ	491
Beyza AKTUŇÇ Prof. Dr. Demet ÇETİN	OPINIONS OF SECONDARY STUDENTS ON THE EFFECT OF SCIENCE COURSE ON HYGIENE AND CLEANING HABITS DURING THE COVID-19 PANDEMIC	493
Assoc. Prof. Dr. Adem BAYAR Banu Çiçek SARISOY	EDUCATIONAL AND MANAGERIAL PROBLEMS FACED BY SCHOOL ADMINISTRATORS IN THE COVID-19 PANDEMIC, AS WELL AS SOLUTIONS TO THEM	496
Assoc. Prof. Dr. Adem BAYAR Belgin KÖKSAL	EXAMINING THE PROBLEMS FACED BY RURAL AREA TEACHERS IN THE YEARS OF COVID PANDEMIC	516
Assoc. Prof. Dr. Adem Bayar Emel AKIN	THE PROBLEMS FACED BY WOMEN ADMINISTRATORS IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION AND GLASS CEILING SYNDROME	536
Lec. Emirhan YETİŞ	THE RELATIONSHIP BETWEEN TALENT MANAGEMENT AND CAREER PLANNING: THE CASE OF ELAZIĞ	550
Lec. Emirhan YETİŞ	WHAT IS THE ROLE OF CAREER CENTERS IN UNDERGRADUATE STUDENTS' CAREER PLANNING?	552
Lec. Dr. Ishrat Fatma	TACKLING QUIET -ANGELS IN THE POST PANDEMIC CLASS	557
Hala Saed	A CONTRASTIVE ANALYSIS OF BRITISH ENGLISH RP AND ARABIC MSA SOUND SYSTEMS	560

8th INTERNATIONAL MARDIN ARTUKLU SCIENTIFIC RESEARCHES CONFERENCE**June 4-6, 2022, Mardin, Turkey**

Anna I.A. Jarour Prof. Dr. Judit Navracscics Prof. Dr. Ulrike Jessner	THE ROLE OF METALINGUISTIC AWARENESS IN SIMULTANEOUS AND CONSECUTIVE THIRD LANGUAGE ACQUISITION	561
Hasan Farhan	ENGLISH LANGUAGE PROFICIENCY OF YOUNG L2 LEARNERS: THE EFFECT OF MI BASED INSTRUCTION	562
Eqbal Radwan Afnan Radwan	THE DRAMA OF SCIENCE– SUPPORTING STUDENT EXPLORATIONS OF CELL COMPONENTS THROUGH STORYTELLING IN PRIMARY SCHOOL	563
Moses Adeolu AGOI	PROSPECT OF TEACHING AND LEARNING USING DRONE TECHNOLOGY	564
Amadou SALAMI Sohoutou Jean NOUNADONDE Mouhandou Issa Gbadebo Olouwafemi NONVIDE A. Florence C. MASSEDE	ANALYZING VIOLENCE AND FAMILY TIES IN ALICE WALKER’S THE COLOR PURPLE	570
ANJALI	THE ROLE OF TRADITIONAL EDUCATION IN THE MODERN WORLD	571
Henrietta Meszaros	HUNGARIAN DYSLEXIC AND NON-DYSLEXIC STUDENTS’ LANGUAGE LEARNING MOTIVATION ON LEARNING ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE	572
Ananda Majumdar	INDIAN CINEMATICS AND CLASSIC LITERATURE – A LITERAL AND ARTISTIC APPROACH	573
Ms. Happy Baglari, Assistant Professor	A QUALITATIVE EVALUATION OF COGNITIVE FUNCTIONING AND SOCIAL MATURITY OF CHILDREN ATTENDING ONLINE CLASSES: A CASE STUDY METHOD (OCTOBER 2020-21)	584
EMMANUEL, OLUWATOBI FELICIA OGUNBIYI, JAMES OLAYINKA	DETERMINANTS OF THE POVERTY STATUS OF HOUSEHOLDS: CASE STUDY OF ADO-ODO/OTA LOCAL GOVERNMENT AREA, OGUN STATE, NIGERIA	585
DESHNA N. JAIN	PREVALENCE OF CONVERSION THERAPY OF WOMEN IN INDIA	597
OGUNBIYI, JAMES OLAYINKA	A STUDY OF FEASIBILITY AND VIABILITY APPRAISALS BY ESTATE SURVEYORS AND VALUERS IN LAGOS, NIGERIA	598
Pushkar Pandey Chirag Gohil Dr. Ritwij Bhowmik	ENHANCED SECURITY NET AND ECONOMIC CONDITION OF MIGRANT WORKERS IN INFORMALEMPLOYMENT BY THE DESIGN INTERVENTION	610
Inemesit EDEM Peter Heritage OLUFUNSO Opeoluwa	PERCEIVED INFLUENCE OF PARENTAL INVOLVEMENT AND PEER GROUP ON STUDENTS’ CHOICE OF CAREER	611
Tanishq Vijay Vargiya	UNDERSTANDING THE SCIENTIFIC EFFECT OF	612

8th INTERNATIONAL MARDIN ARTUKLU SCIENTIFIC RESEARCHES CONFERENCE**June 4-6, 2022, Mardin, Turkey**

VIOLENCE IN VIDEO GAMES		
Sharanpal Singh Shilpi Goyal	PHENOMENON OF POST-POSTMODERN: DESIGNS OF DOMINATION OF THE DOMINANT	620
Viktor Sopiha Yuriy Sokotov	ORGANIZATION OF CIVIL PROTECTION OF STUDENTS AND UNIVERSITY STAFF DURING WARTIME	621
Dr. Priya J	THE NEED FOR AWARENESS OF WORK PLACE PSYCHOLOGY FOR PRODUCTIVE AND HAPPY WORK SPACES	622
Amirotul MAHFUDHOH Hendri Hermawan ADINUGRAHA M. SULTHONI	THE INFLUENCE OF DOING BUSINESS ONLINE ON THE LEARNING ACHIEVEMENT OF ISLAMIC ACCOUNTING STUDENTS AT IAIN PEKALONGAN	623
BOUKHEDIMI Chems Eddine	THE MEASURE OF TESLA COMPETITIVENESS IN THE AMERICAN ELECTRIC VEHICLE MARKET	633
Assoc. Prof. Francis O. Olaniyi	EXPLORING THE USE OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY (ICT) ON OPEN AND DISTANCE LEARNING PROGRAMME OF NATIONAL OPEN UNIVERSITY OF NIGERIA	634
Bogamuwa MMSKB Prasadika HMK	THE IMPACT OF FINANCIAL DISTRESS ON FINANCIAL PERFORMANCE OF LISTED MANUFACTURING COMPANIES IN SRI LANKA	650
Asrofi Susminingsih Hendri Hermawan ADINUGRAHA	CREATIVE ECONOMY SUB SECTOR IN THE INDUSTRIAL REVOLUTION ERA 4.0 CASE STUDY ON THE WEBSITE OF THE STATE SECRETARIAT	651
Dr. Mohammad Altaf Khan Amulya Kumar Sahoo	IMPACT OF COVID-19 PANDEMIC ON BLUE ECONOMY OF INDIA: AN EMPIRICAL ANALYSIS OF FISHERIES AND TOURISM SECTOR	652
Rohmah Susminingsih Hendri Hermawan ADINUGRAHA	CONCEPTS OF THE RELATIONSHIP BETWEEN CREATIVE INDUSTRY AND CREATIVE ECONOMY	672
Nur Hidayah Hendri Hermawan ADINUGRAHA Susminingsih	TRIPLE HELIX IN DEVELOPING CREATIVE ECONOMY	673
Adib MUHAMMAD Hendri Hermawan ADINUGRAHA SUSMININGSIH	BASIC CAPITAL AND PILLARS OF CREATIVE ECONOMY	674
Lanke Benedict AWOMAILO	ASSESSMENT OF THE ROLE OF TOXIC LEADERSHIP ON ORGANIZATION COMMITMENT	675
Muhammed KAYAOKAY Assoc. Prof. Dr. Meral ELÇİ	THE EFFECT OF SUPERVISOR SUPPORT ON EMPLOYEE ORGANIZATIONAL COMMITMENT AND WORK PERFORMANCE	676
Dr. Serkan GÜN Gül Damla KILIÇ	EVALUATION OF GEOGRAPHICAL MARKED PRODUCTS WITHIN THE CONCEPT OF GASTRODIPLOMACY	678
Dr. Yusuf GÜNAYDIN	DEVELOPING STANDARDS FOR TOURIST HEALTH AND SAFETY IN THE HOSPITALITY INDUSTRY	685

8th INTERNATIONAL MARDIN ARTUKLU SCIENTIFIC RESEARCHES CONFERENCE**June 4-6, 2022, Mardin, Turkey**

Assoc. Prof. Sadık Uğraş DURMUŞ	CHROMATICISM AND ENHARMONIC ELEMENTS IN JOHANN SEBASTIAN BACH'S BWV 542 FANTASIA AND FUGUE	686
Lec. Dr. Kader EROL	HOW DO BEHAVIORAL MARKETING OPERATIONS AFFECT OUR PURCHASE BEHAVIOR?	693
Asst. Prof. Ulviyya NASIROVA Samira HASANOVA Matanat KHANPASHAYEVA	MODERN METHODS AND TECHNOLOGIES OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES	694
Erol ESEN Diğdem Müge SİYEZ	TURKISH ADAPTATION OF ONLINE DISINHIBITION SCALE: A VALIDITY AND RELIABILITY STUDY	700
Diğdem Müge SİYEZ Erol ESEN	FAMILY-BASED INTERVENTIONS IN SUBSTANCE ADDICTION AND BEHAVIORAL ADDICTIONS	709
Hatice ÖZDEMİR Prof. Dr. Sevda ASLAN	A COMPILATION STUDY ON THE CONCEPTS OF DIGITAL PARENTING, RESILIENCE AND FAMILY HARMONY IN ADULTS	720
Asst. Prof. Dr. Zekeriya TEMIRCAN	INVESTIGATION OF THE PREDICTORS OF TEACHERS' ATTITUDES TO STUDENTS WITH SPECIAL NEEDS INCLUSIVE EDUCATION	734
Asst. Prof. Dr. Aslı TUNCA	KADINA YÖNELİK AİLE İÇİ ŞİDDETİN TRAVMATİK ETKİLERİNİ İYİLEŞTİRMEDE EMDR: OLGU SUNUMU	737
Emine SARI	THE EFFECT OF DIGITAL EDUCATION ON TEACHER-STUDENT COMMUNICATION DURING THE PANDEMIC PERIOD	744
Res. Assist. İlkin ESEN YILDIRIM Prof. Dr. Deniz SEZGIN	NEW NORMALS TO NEW ROUTINES: COMMUNICATION OF ONLINE MARKETS WITH CONSUMERS BY THE APPLICATIONS	746
Asst. Prof. Dr. Sevgi AYDIN Asst. Prof. Dr. Kemal Gökhan NALBANT Beyza ERYILMAZ	THE ROLE OF DIGITAL TECHNOLOGY ELEMENTS ON DECISION-MAKING AND PURCHASE BEHAVIOR OF CONSUMERS	756
Lec. Dr. Mustafa YURTSEVER Assoc. Prof. Dr. Ural Gökay ÇİÇEKLI	A NOVEL HYBRID MODEL USING ARIMA AND LSTM FOR SALES FORECASTING	762
Res. Asst. Serap AĞAYA	PREPARED TAX RETURN SYSTEM IN INCOME TAX RETURN	777
Dr. Mehmet Sami ZÜMRÜT	THE IMPACT OF CHAIN MARKETS AND SHOPPING CENTERS ON THE COMMERCIAL LIFE OF THE CITY IN DYARBAKIR	779
Şükrü C. DEMİRTAŞ Senem ÇAKMAK ŞAHİN	PORTFOLIO OPTIMIZATION WITH GENETIC ALGORITHM IN AGENT BASED FINANCIAL MODELS	781
Research Assistant Şeyda ÜNVER Associate Professor Ömer ALKAN	INTERNET USAGE FREQUENCY AND ITS IMPORTANCE IN TURKEY	783

8th INTERNATIONAL MARDIN ARTUKLU SCIENTIFIC RESEARCHES CONFERENCE**June 4-6, 2022, Mardin, Turkey**

Associate Professor Ömer ALKAN Research Assistant Şeyda ÜNVER	E-COMMERCE USE OF GENERATION Z IN TURKEY	793
Asst. Prof. Dr. Alper H. YAĞCI	ATTITUDES TOWARDS REFUGEES AND POLITICAL PREFERENCES	803
Dr. Hasan YENİÇIRAK	ON POVERTY: A HISTORICAL ANALYSIS OF THE DIFFERENCES BETWEEN EUROPE'S AND TURKEY'S UNDERSTANDING OF SOCIAL POLICY	805
Asst. Prof. Dr. Hüseyin ERSOY	EFFECT OF DIGITALISATION GAINING ACCELERATION AFTER COVID-19 ON THE PREFERENCES OF UNIVERSITY STUDENTS	810
Asst. Prof. Dr. Hüseyin ERSOY	COMPARISON OF INSPIRATIONAL LEADERSHIP SKILLS AND PERFORMANS SKILLS	821
Canan ÖZBEY GÜL	IDEOLOGICAL ANALYSIS OF THE AK PARTY ACCORDING TO THE PARTY PROGRAM	835
Assist. Prof. Dr. Sinan AŞCI	CHALLENGES AND ENABLERS IN THE PROCESS OF ADVANCING THE RESEARCH CAPACITIES OF SOCIAL SCIENCES: A CASE OF AN INTERNATIONAL RESEARCH PROJECT	836
Assoc. Prof. Dr. İbrahim SAYLAN	POPULISM AND ANTI-VACCINATION POLITICS: A PANDEMIC OR PLANDEMIC?	839
Res. Asst. Dr. Ayman KARA	RELATIONSHIP BETWEEN THE RULER AND THE RULED, AND NATURE OF THE POLITICS FOR LA BOETIE	847
Asst. Prof. Dr. Hakan YILDIZ	LOSING IN THE FIELD BUT WINNING AT THE NEGOTIATIONS: RUSSIAN SUPREMACY AT THE PRUTH PEACE NEGOTIATIONS OF 1711, AND THE DIFFERENCES BETWEEN THE TURKISH AND RUSSIAN TEXTS OF THE ENSUING TREATY	849
Ümmühan ÖZTÜRK BAYUTKU Asst. Prof. Dr. Hatice KARAER	EXAMINATION OF THE QUESTIONS IN THE ACQUISITION COMPREHENSION TESTS OF THE NINTH GRADE NATURE AND CHEMISTRY UNIT IN TERMS OF CHEMISTRY CURRICULUM AND TEXTBOOKS	852
Melik BÜLBÜL	A DIFFERENT PERSPECTIVE TO THE EDUCATION PROBLEM AND SUGGESTIONS FOR SOLUTIONS	874
Assoc. Prof. Dr. Semra TETİK	A RESEARCH TO DETERMINE THE CREATIVITY LEVELS OF HIGH SCHOOL TEACHERS	888
Assoc. Prof. Dr. Semra TETİK	A RESEARCH ON THE RELATIONSHIP BETWEEN COMMUNICATION SKILLS AND SHYNESS	895
Assoc. Prof. Dr. Yemliha COŞKUN Abdurrahim DURDU	METAPHORICAL PERCEPTIONS OF PRIMARY SCHOOL FINAL STUDENTS REGARDING GUIDANCE TEACHERS	904
Assoc. Prof. Dr. Adem BAYAR Nimet Ayşegül BAŞ	PARENTS' VIEWS ON THE DIGITAL LEARNING PROCESS	906
Nusret TAŞ	A COMPARATIVE EVALUATION BETWEEN	917

June 4-6, 2022, Mardin, Turkey

	FĀRĀBĪ AND IKHWĀN AS-SAFĀ'S THEORIES OF ACTIVE INTELLECT	
Nesrin RESULOĞLU Asst. Prof. Dr. Gül GÜNEY	CHANGES IN INDIVIDUALS' INTERNET USAGE PURPOSES BY YEARS; ANALYSIS OF THE YEARS 2011-2021	919
Prof. Dr. Z. Gönül BALKIR Lec. Başak BALKIR GÜLEN	WOMEN PARTICIPATION IN DISASTER MANAGEMENT GENDER SENSITIVE DISASTER EDUCATION	935
Prof. Dr. Z. Gönül BALKIR Lec. Başak BALKIR GÜLEN	AUTHOR'S ETHICAL RESPONSIBILITY	951
Assoc. Prof. Dr. Melike KURTARAN ÇELİK Prof. Dr. Ahmet KURTARAN Lec. Fegan MUTLU	MENU PRICING IN FOOD AND BEVERAGE BUSINESSES	958
Assoc. Prof. Dr. Melike KURTARAN ÇELİK Prof. Dr. Ahmet KURTARAN Lec. Fegan MUTLU	SUSTAINABILITY STUDIES FOR TOURISM BUSINESSES: SLOW CITY AND SLOW TOURISM	976
Dr. Eda ÖZTÜRK Dr. Gül ŞENER	BRAND ACTIVISM STRATEGIES: AN ANALYSIS OF LOCAL BRAND ADVERTISEMENTS IN TURKEY	995
Spec. Cansu COŞAN Prof. Dr. Müge DEMİR	SOLUTION SUGGESTION TO THE PROBLEM OF CYBER BULLYING AND HATE SPEECH: "DIGI CITIZEN ONLINE TRAINING PROGRAM"	998
Kuanbekova Zarina ZHARKYNOVNA Baymagambetova Lyazzat KAIRBEKOVNA	ECONOMIC ANALYSIS OF THE COMPANY'S ACTIVITIES	1000

SESSION-3 / HALL-1
04.06.2022 / 16:00-18:00
Moderator: Prof. Dr. Gülay ÖZTÜRK

AUTHOR	AFFILIATION	TITLE
Assoc. Prof. Dr. M. Ozan BAŞKOL	<i>Bursa Uludag University</i>	INTERNATIONAL COMPETITIVENESS IN THE CHEMICAL INDUSTRY: A COMPARISON OF TURKEY AND BRICS COUNTRIES
Lec. Ezel DERER AKAY Lec. Nazan ÖZENÇ Lec. Elvan ERÖKSÜZ UYSAL	<i>Isparta University of Applied Sciences</i>	COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNİN BİST PERAKENDE TİCARET SEKTÖRÜ ÜZERİNDE YARATTIĞI FİNANSAL ETKİLERİN İNCELENMESİ
Lec. Ezel DERER AKAY Lec. Nazan ÖZENÇ Lec. Elvan ERÖKSÜZ UYSAL	<i>Isparta University of Applied Sciences</i>	COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE TÜKETİCİ SATIN ALMA DAVRANIŞLARI VE ONLİNE ALIŞVERİŞE ETKİSİ
Lec. Dr. Ahmet ÖZKAN	<i>Ankara Hacı Bayram Veli University</i>	CONFUCIANISM WITH ITS HISTORICAL, SOCIAL AND PHILOSOPHICAL ORIGINS
Assoc. Prof. Dr. Ali APALI Gülşah ÜZEN	<i>Mehmet Akif Ersoy University</i>	MUHASEBE MESLEK MENSUPLARININ DAVRANIŞ BİÇİMLERİ İLE GELİR DÜZEYİ İLİŞKİSİNİN TESPİTİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA
Assoc. Prof. Dr. Ali APALI Tuğba ÇULCU	<i>Mehmet Akif Ersoy University</i>	1297-1298 H. THE FIRST ARTICLE AND MATERIAL OF ROADS AND BRIDGES BUILT AND REPAIRED DURING THE YEARS EXAMINATION OF RECORDS
Assoc. Prof. Dr. Yasemin APALI	<i>Mehmet Akif Ersoy University</i>	RELIGION IN MODERN CITY LIFE
Lec. Dr. Mehmet Oktay GÖKASLAN	<i>Mardin Artuklu University</i>	TO ESTABLISH TRUST RELATIONSHIP IN FAMILY BUSINESSES
Asst. Prof. Dr. Yeşim KUBAR Meryem KIL	<i>Fırat University</i>	A PANEL – DATA ANALYSIS ON MODIFIED PHILIPS CURVE: APPLICATION ON D8 AND G8 COUNTRIES
Asst. Prof. Dr. Yeşim KUBAR Meryem KIL	<i>Fırat University</i>	THE CUSE OF THE RESOURCES HYPOTHESIS: A RESEARCH ON SELECTED OPEC COUNTRIES
Assist. Prof. Halil ANAC	<i>Gumushane University</i>	A NEW METHOD FOR SOLVING THE CONFORMABLE TIME-FRACTIONAL NONLINEAR TELEGRAPH EQUATIONS
Prof. Dr. Gülay ÖZTÜRK	<i>İstanbul Commerce University</i>	AN ASSESSMENT OF INTELLECTUALISM AS AN ADVERTISING PROPOSITION AND ADVERTISERS AS AN INTELLECTUAL

SESSION-3 / HALL-2
04.06.2022 / 16:00-18:00

Moderator: Assoc. Prof. Dr. Alper BİDECI

AUTHOR	AFFILIATION	TITLE
Aygün DİLAVER Assoc. Prof. Dr. Alper BİDECI	<i>Duzce University</i>	INVESTIGATION OF TRADITIONAL WOODEN HOUSING FACADES ON A RURAL SCALE IN ALAPLI
Caner DEMİRDAĞ Assoc. Prof. Dr. Alper BİDECI Metin TUNCER	<i>Duzce University</i>	EFFECT OF COCONUT FIBER IN POLYMER CONCRETE
Assist. Prof. Dr. Ezgi İLHAN	<i>Atılım University</i>	DESIGN STAGES OF A CULTURAL PRODUCT
Res. Assist. Gizem BODUR	<i>Atılım University</i>	EXAMINATION OF DESIGNER'S CHARACTER ORIENTED INDUSTRIAL DESIGN PROCESSES
Lec. Cem TULAY Assoc. Prof. Dr. Abdulhalim KARAŞIN	<i>Mardin Artuklu University Dicle University</i>	INVESTIGATION THE STRUCTURAL BEHAVIOR OF BORON BY-PRODUCTS ON CONCRETE MIX
Lec. Cem TULAY Assoc. Prof. Dr. Abdulhalim KARAŞIN	<i>Mardin Artuklu University Dicle University</i>	USAGE OF BORON MATERIAL IN CONSTRUCTION SECTORS
Yusuf KAYA Alper POLAT Muhammed Taha POLAT Pınar BORA	<i>Gumushane University Munzur University Sivas Cumhuriyet University</i>	FINITE ELEMENT SOLUTIONS OF DISSYMMETRICAL CONTACT PROBLEM OF TWO LAYERS ONE OF WHICH IS FUNTIONALLY GRADED RESTING ON A HOMOGENEOUS HALF PLANE
Yusuf KAYA	<i>Gumushane University</i>	FINITE ELEMENT SOLUTIONS OF SYMMETRIC CONTACT PROBLEM IN FUNCTIONALLY GRADED AND HOMOGENEOUS LAYER LOADED BY RECTANGULAR RIGID BLOCK
Mehmet Aziz SAYAR Assoc. Prof. Dr. Mustafa ULUKAVAK	<i>Harran University</i>	A RESEARCH ON THE EXAMINATION OF LAND MANAGEMENT BY PUBLIC PROPERTIES
Mehmet YÜCESOY Assoc. Prof. Dr. Ülkü Sevim ŞEN Assoc. Prof. Dr. Yavuz ŞEN	<i>Atatürk University Şehit Pilot Teğmen Ayfer Gök Ortaokulu</i>	PAST AND PRESENT OF MARDIN MUSIC FROM TRADITIONAL TO GLOBALIZATION
Serhat UÇAR Assoc. Prof. Dr. S. Emre DİLEK	<i>Batman University</i>	DIGITAL GAMES AS DESTINATION PROMOTIONAL TOOL

**MODİFİYE EDİLMİŞ PHILLIPS EĞRİSİ ÜZERİNE BİR PANEL ARDL ANALİZİ:
D8 ve G8 ÜLKELERİ UYGULAMASI**
A PANEL – DATA ANALYSIS ON MODIFIED PHILIPS CURVE: APPLICATION ON
D8 AND G8 COUNTRIES

Yeşim KUBAR

Dr. Öğr. Üyesi, Fırat Üniversitesi, İİBF
ORCID: 0000-0002-3439-9430

Meryem KIL

Yük. Lis. Öğr., Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Ens.
ORCID: 0000-0002-1620-0184

ÖZET

İşsizlik ve enflasyon oranlarındaki olumlu veya olumsuz değişimler ülke ekonomilerini doğrudan ya da dolaylı olarak etkilemektedir. Küresel ekonomiler, büyüme ve kalkınma amaçlarını gerçekleştirmek için fiyat istikrarı ve mevcut istihdamı arttırmaya yönelik çalışmalara öncelik vermelidirler. Milli gelir düzeyinin artırılmasında üretim ve istihdamın rolü oldukça önemlidir. Ekonomiler, gelir düzeylerini arttırmak, işsizlik oranlarını minimum düzeye çekmek zorundadırlar. İşsizlik oranlarının yüksek olduğu ülkelerde, üretime katılma durumunda olan işgücünün üretim sürecinde yer almaması, ekonomileri için büyük bir yük oluşturmaktadır. Ekonomiler için ikinci büyük yük enflasyondur. Fiyat ayarlama mekanizmalarının gelişmesiyle birlikte enflasyon beklentisi kavramının önemi artmıştır. Enflasyon, ekonomilerdeki arz ve talep eşitsizlikleri, üretilen mal/hizmet miktarı, tasarruf oranları ve reel gelir gibi unsurlarla da yakından ilişkilidir. Ülkelerin enflasyonu düşürmek için uygulamış oldukları daraltıcı politikalar işsizlik artışına, işsizliği düşürmek için uyguladıkları genişletici politikalar ise enflasyonun artmasına yol açmaktadır. Enflasyonist ortamda fiyatlar genel düzeyinin ve üretim maliyetlerinin artması, yatırım kararlarının zorlaşması gibi sorunlar ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle ekonomiler, fiyat istikrarının sağlanması için belli aralıklarda değişen enflasyon oranı ile olumsuzlukların en az düzeye indirgemeyi amaçlamaktadırlar.

Çalışmada D8 ve G8 ülke grupları için genç işsizliği ve enflasyon oranı değişkenleri ile Phillips Eğrisi'nin geçerliliğini analiz etmek amaçlanmıştır. 1991-2021 dönemi verilerini kapsayan çalışmada, genç işsizliği ve enflasyon oranı arasındaki ilişkiyi tespit etmek için panel ARDL ve Granger nedensellik analizi kullanılmıştır. Bu kapsamda çalışmada kullanılacak yöntemin tahmini için Hausman testi, MG ve PMG testleri uygulanmıştır.

Analiz sonucunda D8 ülke grubu için uygun tahmincinin MG, G8 ülke grubu için uygun tahmincinin PMG olduğu belirlenmiştir. MG ve PMG tahmin sonuçlarına göre, her iki ülke grubunda da Phillips Eğrisi'nin geçerliliği, genç işsizliği ve enflasyon arasında negatif bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. İki ülke grubunda da genç işsizliğini azaltmanın bedelinin, enflasyon artışına katlanmak zorunda olunacağı sonucuna varılmıştır. Granger nedensellik analizine göre; D8 ülke grubunda genç işsizliği ve enflasyon oranı arasında nedensellik ilişkisi olmadığı, G8 ülke grubu için genç işsizliğinden enflasyon oranına doğru tek yönlü nedensellik ilişkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Enflasyon Oranı, İşsizlik Oranı, Phillips Eğrisi, Panel Veri Analizi

JEL Sınıflandırması: E31, E24, C23

ABSTRACT

Positive and negative variations in unemployment and inflation rates directly or indirectly affect country economies. Global economies, in order to realize their growth and developments aims, prioritize the studies [for keeping] price stability and increasing the existing employment. The role of production and employment is highly important in increasing national income. Economies are obliged to increase their income levels and lower unemployment rates to minimum levels. In the countries, where unemployment rates are high, the fact that labor power that has to participate in production does not take place in production process forms a great burden for economies. The second great burden for economies is inflation. Depending on development of price regulation mechanisms, the importance of the concept “inflation expectation” has increased. Inflation is closely related to the elements such as supply and demand inequalities in economies, amount of goods/service produced, saving rates and real income. Contractionary policies countries have applied to reduce inflation leads to increase in unemployment and expansionary policies they have applied to reduce unemployment, the increase in inflation rate. In inflationist medium, the increase in general level of prices and production costs reveal the problems like the difficulties in investment costs. Therefore, economies, in order to price stability, aim to reduce negativities to minimum level with inflation rate varying in certain ranges.

In the study, for D8 and G8 countries, with the variables of youth unemployment and inflation rate, it was aimed to analyze the validity of Philips Curve. In the study covering the data of the period 1991-2021, panel ARDL and Granger Causality Analyses were used to identify the relationship between youth unemployment and inflation rate. In this scope, for predicting the method to be used in the study, Hausman Test and, MG and PMG Tests were applied.

As a result of analysis, it was identified that the suitable predictor for D8 country group was MG and, the suitable predictor was G8 country group was PMG. According to the results of MG and PMG prediction, it was identified that Philips Curve was valid for both country groups and that there was a negative relationship between youth unemployment and inflation. Also in both country groups, it was concluded that the price of reducing youth unemployment would be to bear with the increase of inflation rate. According to Granger Causality Analysis, it was concluded that there was no causality between youth unemployment and inflation in D8 country group, and that there was unidirectional causality relationship for G8 country group from youth unemployment to inflation rate

Keyword: Inflation Rate, Unemployment Rate, Phillips Curve, Panel Data Analysis

JEL Classification: E31, E24, C23

1. GİRİŞ

Fiyatlar genel düzeyinde yaşanan sürekli artışlar (enflasyon) ile işsizlik, iktisadi büyüme ve kalkınma kavramlarıyla yakından ilişkilidir. Ülke ekonomilerinin seyrini ifade eden önemli kavramlar arasında yer alan enflasyon; zaman içerisinde paranın değerine bağlı olarak ürün ve hizmet fiyatlarının artış hızının artması olarak ifade edilmektedir. Enflasyon oranlarının düşmesi, fiyatların artış hızında düşüşe, alım gücünde artışların yaşanmasına, üretim miktarının ve istihdamın artmasına olanak sağlamaktadır. Enflasyon oranlarında yaşanan artışlar ise, mal ve hizmet fiyatlarının yükselmesine ve toplumların alım gücünün azalmasına aynı zamanda da istihdam oranlarında yaşanan azalmaları ifade etmektedir.

Genel anlamda enflasyon, talep edilen mal ve hizmet miktarının arzdan fazla olduğu durumlarda ortaya çıkmaktadır. Talep miktarının artması durumunda üretilecek olan mal ve

hizmetlerin maliyetinde artış yaşanacaktır. Bunun sonucunda ticari alanda yapılacak olan alım satımlarda, mal ve hizmetlerin ücretlerinde, vergilerde, faiz oranlarında artışların yaşanması kaçınılmaz hale gelecektir. Fiyatlarda yaşanan artışlar neticesinde talep edilen mal miktarında azalmalar meydana gelmekte ve talep miktarının azalması sonucunda işverenler çalışanları işten çıkarma yöntemini tercih etmektedirler. Ekonomide bulunan iş gücü potansiyeli iktisadi büyüme yönünde kullanılamayacak konuma gelmektedir. Emegın kullanılamamasından dolayı üretim miktarı azalacak ve ekonominin kalkınmasında önemli bir faktör olan ihracat miktarlarında azalma yaşanacaktır. Bu durum, ekonomilerin dış ticaretini olumsuz yönde etkilemektedir.

Enflasyon oranlarının ve işsizlik oranlarının yüksek olması, ekonomileri negatif etkilemektedir. Genel itibariyle gelişmekte olan ülkeler yüksek enflasyon ve işsizlik oranlarının etkisi altında olan ülkeler arasında yer almaktadır. Kentleşme ve nüfusun artması halinde işsizlik oranının da artış yaşanacak yani ekonomiler, artan nüfusa iş olanakları sağlama konusunda eksik kalacaktır.

Ekonomilerin iktisadi büyüme hızlarının yüksek oranda olmasına rağmen işsizlik oranlarının azalmaması, aksine artarak devam etmesi genç neslin dezavantajlı grup olmasına neden olmaktadır. Günümüzde küresel bir sorun haline gelen işsizlik probleminden en çok gençler etkilenmektedir. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO); 15-24 yaş grubundaki bireyleri, çalışma çağındaki genç nüfus olarak tanımlamakta ve bu yaş aralığında yer alan gençler toplumun temel kaynağını oluşturmaktadır. Dünya’da toplam nüfusunun %18’inden ve toplam işgücünün %15’inden daha fazlasını oluşturan gençlerin, karşılaşmış oldukları iş bulma sorunlarını incelemek, küresel çapta sürdürülebilir iktisadi büyüme ve adil şekilde işleyen sosyo-ekonomik çevrenin gerçekleştirilmesi açısından önem arz etmektedir.

Eğitim-öğrenimlerini tamamladıktan sonra işsiz kalan bireylerin demoralize olması ve işin gerektirdiği yaşam kapsamında kendilerini yetersiz görmeleri sosyal dışlanma problemi ile karşı karşıya kalmalarına neden olmaktadır. Genç işsizliği aynı zamanda, atıl işgücü potansiyelini ifade etmesi açısından iktisadi büyüme üzerinde olumsuz bir etki oluşturarak ekonomi için önemli bir sorun teşkil etmektedir. Gençlerin işsiz kalma ve iş bulamama olasılığı yetişkin bireylere oranla yaklaşık üç kat daha fazladır. Küresel düzeyde gençlerin işgücüne katılım oranları giderek azalan bir eğilim sergilemektedir. 2020 Mart ayında ILO tarafından yayınlanan Genç İstihdamında Küresel Trendler Raporuna göre; 1999-2019 döneminde, genç nüfusunun 1 milyardan, 1.3 milyara yükselmiş olmasına rağmen, aktif işgücü piyasalarında yer alan gençlerin sayısı 568 milyondan, 497 milyona düşmüştür. Milyonlarca genç, iş yaşamında ve özel yaşamında ilerleyebilmek için az getirili, gönüllü olmayan, yarı-zamanlı veya gündelik işler arasında sıkışmış durumdadır. Buna ilaveten genç kadınlar, toplumsal cinsiyet rolleri nedeniyle birçok ek engelle de mücadele etmek zorunda kalmaktadır (<https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public>).

2. TEORİK ÇERÇEVE

İşsizlik ve enflasyon oranlarının birbiriyle olan ilişkisini inceleyen eğri Phillips eğrisi olarak adlandırılmaktadır. İki faktör arasındaki negatif ilişkiyi temsil eden Phillips eğrisi, 1958 yılında İngiliz ekonomist olan Alban William Phillips tarafından ortaya atılmıştır.

Phillips, 1861 ve 1957 dönemi enflasyon oranı ve işsizlik arasındaki ilişkiyi analiz ettiği çalışmasında, enflasyon ve işsizlik oranı arasında, ters yönlü doğrusal olmayan ve istikrarlı bir durum sergileyen ilişkinin varlığını tespit etmiş, bu ilişkiyi Phillips eğrisini olarak adlandırmıştır. Çalışmada, işsizlik oranı bağımlı değişken olarak kullanılmıştır. Çalışmalarda kullanılan değişkenler zamanla farklılık göstermiş, nominal ücretlerde yaşanan yüzde değişim değişkeni yerine enflasyon oranı değişken olarak ele alınmış bu şekilde elde edilen eğri

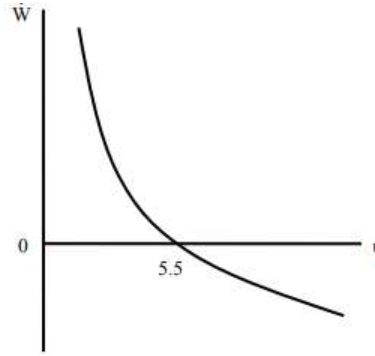
modifiye edilmiş Phillips eğrisi olarak adlandırılmıştır. Modifiye edilmiş Phillips eğrisinin denklemi aşağıdaki gibidir (Özer, 2020:180):

$$\pi_t = c - bu_t$$

Denklemden π ; enflasyon oranını, u ; işsizlik oranını, t ; dönemi, c ve b ise sıfırdan büyük olan sabit katsayıları göstermektedir.

Uzun dönem Phillips eğrisi, güçlü form ve zayıf form olmak üzere iki farklı biçimde sınıflandırılmaktadır. Güçlü formun geçerli olduğu durumda, enflasyon oranları ve işsizlik oranlarından birisine yönelik kalıcı etkiler yaratan bütün şoklar, diğer değişkene yönelik de kalıcı etki yaratmaktadır. Söz konusu şokların, değişkenler üzerindeki uzun dönemli etkileri arasındaki oran da aynıdır (Benati, 2015: 16). Bunların yanı sıra hem kısa hem de uzun vadede para politikalarının denge işsizlik oranı üzerinde hiçbir etkisi bulunmamaktadır. Zayıf formda ise, uygulanan para politikaları denge işsizlik oranı üzerinde sadece kısa dönem için bir etki yaratmakta, uzun dönem için hiçbir bir etkisi bulunmamaktadır (Karanassou, 2006: 2). Şekil 1’de orijinal Phillips Eğrisi yer almaktadır.

Şekil-1: Phillips Eğrisi

Yatay ekseninde yer alan u ; işsizlik oranını, dikey ekseninde yer alan w ise; enflasyon oranını göstermektedir.

Phillips eğrisinin ters yönlü ilişkisinin varlığı kısa dönemde enflasyon oranı artarken işsizlik oranında bir azalmaya veya enflasyon oranında azalış meydana geldiğinde işsizlik oranında bir artışı ifade etmektedir. İşsizlik oranı makroekonomik gösterge olduğu için, işsizlik sorununu çözmek ve ekonomide istikrar sağlamak üzere özellikle gelişmekte olan ülkeler istikrar sağlayıcı politikalar uygulamaktadır.

Enflasyon ve işsizlik arasında kısa dönemde bir değiş-tokuş olduğu iktisatçılar tarafından kabul edilmekle birlikte, söz konusu negatif ilişkiyi açıklayan farklı teoriler de vardır. Friedman ve Phelps, adaptif beklentileri ilave ederek enflasyon ve işsizlik arasındaki ilişkiyi, Phillips eğrisi modeliyle açıklamaktadır. Adaptif beklentileri içeren modellerde, beklentiler gecikmeli olarak yeni duruma uyum sağladıklarından, para politikası kısa dönemde reel değişkenleri etkilemekte ve enflasyon ile işsizlik arasında negatif bir ilişki ortaya çıkmaktadır.

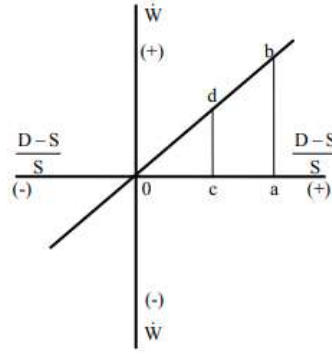
Lucas ve Sargent ise, Phillips eğrisine rasyonel beklentiler hipotezini ve eksik bilgi varsayımını ekleyerek açıklamışlardır. Rasyonel beklentileri içeren modellerde ise, Lucas’ın eksik bilgi varsayımı altında, sadece öngörülemeyen para politikası, kısa dönemde etkili olmakta ve negatif eğimli Phillips eğrisi ortaya çıkmaktadır (Akkuş, 2012:103).

3. PHİLLİPS EĞRİSİNİN TEORİK TEMELLERİNE KATKIDA BULUNAN ÇALIŞMALAR

Phillips Eğrisi modelinin teorik temeline ilişkin en etkili açıklama Richard Lipsey tarafından yapılmıştır. Lipsey, Phillips Eğrisi’ni, iki davranışsal fonksiyondan hareketle türetmiştir.

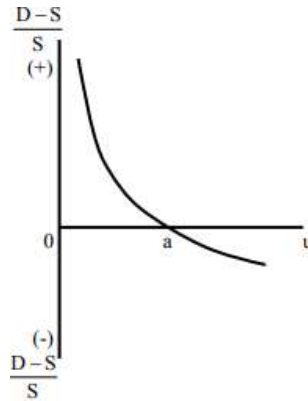
Bunlardan birincisi, emek talebi fazlası ile parasal ücret değişimleri arasındaki doğrusal ilişkiyi; ikincisi de emek talebi fazlası ile işsizlik oranı arasındaki ters yönlü ilişkiyi göstermektedir (Lipsey, 1960: 13-15). Lipsey'e göre emek talebinde fazlalık olmadığı takdirde, yani işsizlik yokken, parasal ücretlerdeki değişme oranı sıfırdır. Emek talep miktarında fazlalık çıkması durumunda, parasal ücretlerde nispi artış gözlemlenecektir. Özetle, iki değişken arasında doğrusal bir ilişki söz konusudur. Şekil-2'de emek talebi fazlası ile parasal ücretlerdeki değişme oranı ilişkisi gösterilmektedir.

Şekil-2: Emek Talebi Fazlası İle Parasal Ücretlerdeki Değişme Oranı İlişkisi

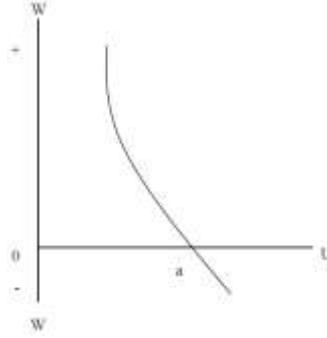

Şekil 2'de, \dot{W} ; parasal ücret değişimleri, S ; emek arzı, D ; emek talebini, $(D-S)/S$ ise emek talebi fazlasını ifade etmektedir. 0 noktası; emek talebinde fazlalık olmadığında, parasal ücretlerdeki değişme oranını belirtmektedir. Emek talebinde $(0a)$ kadar fazlanın oluşmasıyla, parasal ücretlerde (ab) kadar nispi artış gözlenmektedir. Özetle, iki değişken arasında doğrusal ilişkinin varlığı söz konusudur (Büyükkın, 2008:139). Şekil-3'te talep fazlası ve işsizlik oranı arasındaki ilişki gösterilmektedir.

Şekil-3: Talep Fazlası İle İşsizlik Oranı Arasındaki İlişki

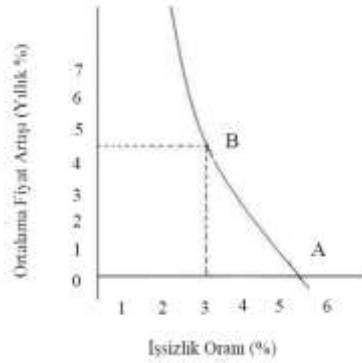

Şekil-3'te, $(D-S)/S$; emek talebi fazlasını, u ; işsizlik oranını göstermekte, aralarındaki ters yönlü ilişki ifade edilmektedir. Ters yönlü ilişki, talep fazlasında yaşanan bir artış, işsizlik oranını azaltmaktadır şeklinde ifade edilmektedir. Lipsey, emek talebinde bir fazlalık olmaması için, işsiz sayısı ile açık iş sayısının birbirine eşit olması gerektiğini ileri sürerek, şekil-3'te ki gibi "a" kadar bir geçici işsizlik olabileceğini belirtmiştir. Şekil 2'deki parasal ücret değişimleri ile emek talebi fazlası arasındaki ilişki veri iken, Şekil 3'te emek talebi fazlası yerine parasal ücret değişimleri konulduğunda, tek bir işgücü piyasası için Phillips eğrisine ulaşılmaktadır. Lipsey'in elde ettiği Phillips eğrisi, Şekil 4'de yer almaktadır.

Şekil-4: Lipsey'in Phillips Eğrisi Yaklaşımı

Lipsey'in emek piyasasındaki talep fazlasından hareketle yapmış olduğu bu açıklamalar, Phillips Eğrisi analizine teorik bir temel kazandırmıştır.

Samuelson ve Solow, Phillips'in modeline yeni bir bakış açısı getirerek, modelin kapsadığı veri setinden dünya savaşları ve 1929 Buhran dönemlerini çıkartmışlar ve modeli yeniden kurgulamışlardır. Ayrıca buna ek olarak kendi bulgularını da modellerine ilave ederek ilişkiyi işsizlik-fiyat enflasyonu ilişkisine çevirmişlerdir (Lacker ve Weinberg, 2007: 206). Samuelson ve Solow'un katkılarıyla düzenlenen grafik Şekil-5'te yer almaktadır.

Şekil-5: Samuelson Ve Solow'un Katkılarıyla Düzenlenen Grafik

Phillips'in modelinin altyapısının Lipsey, Samuelson ve Solow tarafından geliştirilmesi ile Phillips eğrisi (PC) iktisatçılar ve politika uygulayıcılar arasında oldukça kabul görmüştür. Bu eğrinin tercih edilmesine ve kabul görmesine katkıda bulunan üç temel faktörden bahsedilmektedir. İlk faktör, Phillips'in İngiltere üzerine yaptığı çalışmasında, işsizlik ve enflasyon oranı arasında uzun dönemi kapsayan kararlı bir ilişkinin bulunmasıdır. Uzun dönemde ortaya çıkan kararlı ilişki yaygın olmadığı için ekonomilerin oldukça ilgisini çekmiştir. İkinci faktör, PC'nin farklı enflasyon teorilerinin birbirleri ile uyumlu hale getirmesidir. PC, ücret ve fiyat seviyelerindeki artışların aşırı talepten kaynaklandığını söylemektedir. Aşırı talep, talep miktarında ki değişimler, arz miktarında ki değişimler ya da her ikisinin miktarında meydana gelen değişimlerle ortaya çıkabilmektedir. PC, talep çekişli enflasyon ve maliyet itişli enflasyon teorisinin uyumlu hale gelmesinde etkili olmuştur. Farklı düşünceleri savunan iktisatçılar enflasyonun sebep ve sonuçları konusunda anlaşmazlık yaşasalar bile, PC'nin enflasyonist sürecin doğasını anlamaya olanak sağladığını kabul etmektedirler. Üçüncü etki ise, Phillips'in analizinden önce birbirleriyle uyumlu oldukları düşünülen tam istihdam ile fiyat istikrarı (ikiz amaç) hedeflerinin başarısızlığının mantıklı açıklamasını ortaya konulmuş olmasıdır. İktisadi otoriteler, ikiz amaca eşanlı ulaşma konusunda başarısızlığa uğradıkları için eleştirildiklerinde, PC'nin böyle bir sonuca

ulaşmanın imkânsız olduğunu göstermesi ve en iyi şeyin düşük işsizlik veya fiyat istikrarından birini tercih etmek olduğunu belirtmişlerdir. Alternatif değiş-tokuş kombinasyonu yaklaşımı PC için göz önüne alındığında, iktisadi otoriteler başarılı olmak için dönemin ekonomik konjonktürüne göre amaçlar ile araçlar arasındaki en iyi bileşimi seçmelidirler. Bu yüzden eğri bazı politikacılar için cazip olsa da, seçimlerinde fayda-maliyet analizi olan ekonomik danışmanlar için cazip olmamaktadır. Aşağıda Philips Eğrisi analizine yönelik literatür taraması yer almaktadır.

Tablo-1: Literatür Taraması

Yıl	Yazar(lar)	Ülkeler (Gruplar)	Dönem	Sonuç
2004	Bhattarai	OECD	1970-2002	Phillips'in ortaya koyduğu ilişki kısmi olarak bulunmuştur
2006	Pallis	AB'ye son üye ülkeler	1994-2005	İşsizlik ve enflasyon arasında ters yönlü bir ilişki bulunmaktadır
2010	Dua ve Gaur	8 Asya Ülkesi	1990-2005	Güney Kore, Hong Kong, Japonya ve Singapur gibi gelişmiş ülkelerde eğrinin güçlü olduğuna ancak Çin, Filipinler, Hindistan ve Tayland gibi gelişmekte olan ülkelerde eğrinin zayıf olduğuna ulaşılmıştır
2010	Gatti ve Voubourg	18 OECD ülkesi	1980-2004	Emek piyasası ve finansal faktörler arasında güçlü bir ilişki tespit edilmiştir
2010	Perugini ve Signorelli	AB Ülkelerini batı ve doğu olarak ele almışlardır	1999-2006	Kadın ve erkek genç işsizliğinin belirleyici faktörleri birbirinden farklıdır. Genel olarak çalışma sonucunda genç işsizliği azaltma konusunda ücret yönetim politikasının önemli olduğu tespit edilmiştir
2010	Topçu	G8 ülkeleri	1993:1-2009:4	Enflasyon ve İşsizlik arasında çift yönlü nedensellik ilişkisi tespit edilmiştir
2011	Altay, Tuğcu ve Topçu	G8 ülkeleri	2000-2009	İşsizlik ve enflasyon arasında uzun dönemli bir ilişki bulunmuştur
2012	Choudhry, Marelli ve Signorelli	75 ülke	1980-2005	Finansal krizler genç işsizlik üzerinde etkilidir sonucuna ulaşılmıştır. GSYH ve enflasyon ise genç işsizlik üzerinde negatif etkiye sahiptir
2014	Caporale ve Gil-Alana	15 Avrupa Ülkesi	1980-2005	Avrupa'da Genç işsizliği, enflasyon ve GSYH arasında uzun vadeli ilişki bulunmuştur
2015	Pastore ve Giuliani	21 Avrupa Ülkesi	2001-2011	GSYH ile genç işsizlik arasında negatif ilişki bulunmuştur
2017	Yaman	23 OECD ülkesi	2000-2015	Ekonomik büyüme, bütçe açığı, enflasyon, yatırım ve cari işlemler dengesi işsizlik üzerinde azaltıcı bir etkiye sahiptir. Ancak faiz oranları,

				kamu harcamaları ve döviz kuru, işsizlik üzerinde arttırıcı bir etkiye sahiptir
2020	Güney ve Cin	Türkiye ve AB ülkeleri	1991-2016	İktisadi büyüme, enflasyon ve doğrudan yabancı yatırımlar, genel işsizlik ve genç işsizliği negatif etkilemektedir. Ancak finansal krizler işsizlik türlerini pozitif etkilemektedir
2020	Güvenoğlu ve Bayır	Gelişen ve Gelişmekte olan 55 ülke	2002-2019	Enflasyon, ekonomik büyüme ve kamu harcamalarındaki artış işsizliği pozitif yönde etkilemektedir
2020	Kırca ve Canbay	Kırılgan Beşli Ülkeler	1991-2019	Ülke grubuna yönelik genel sonuçta Phillips eğrisinin geçerli olmadığına ulaşılmıştır
2022	Özen ve Levent	BRISCT	2000-2019	Genç kadın işsizliği ve enflasyon arasında tek yönlü nedensellik ilişkisi tespit edilmiştir
2022	Yayar ve Tekgün	D8 Ülkeleri	1996-2020	Phillips eğrisini destekler nitelikte bir sonuca ulaşılmıştır

4. VERİ SETİ

Çalışmada D8 olarak, gelişmekte olan Müslüman ülkeleri temsilen; Türkiye, Nijerya, Mısır, Pakistan, Endonezya, İran, Malezya, Bangladeş ve G8 olarak, Sekizler grubu ülkelerini temsilen; Fransa, Almanya, İtalya, Japonya, İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri, Kanada ve Rusya yer almaktadır. Çalışmada, ülkeler için genç işsizliği oranı ve enflasyon oranı verileri yer alan 1991-2021 dönemi kullanılmıştır. Genç işsizliği ve enflasyon oranı verileri Federal Reserve Economic Data (FRED) veri bankasından alınmıştır. Rusya'ya ait veri setinde boşlukların olması nedeniyle analiz dışı bırakılmıştır.

Çalışmada, genç işsizlik oranının belirli bir dönemdeki değişimi ve bu bağlamda enflasyonla etkileşimi, D8 ve G8 ülkeleri çerçevesinde uzun ve kısa dönem etkilerinin sınanması amacıyla Panel ARDL analizi kullanılmıştır. Genç işsizliği ve enflasyon oranı arasındaki ilişkiyi test edebilmek amacıyla bağımlı değişken olarak genç işsizlik oranı (GENIS) bağımsız değişken olarak ise enflasyon oranı (ENF) kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan model aşağıda yer almaktadır.

$$GENIS_{it} = \beta_{0it} + \beta_{1it}ENF + \varepsilon_{it}$$

Denklemden, i yatay kesit birimlerini, t zaman boyutunu, ε ise panel hata terimini ifade etmektedir. Kullanılan değişkenlere ait tanımlayıcı istatistikler Tablo-2'de verilmiştir.

Tablo-2: Tanımlayıcı İstatistikler

D8 Ülkeleri için						
Değişken	Açıklama	Ortalama	Standart Sapma	Min.	Max.	Veri Kaynağı
GENIS	Genç işsizlik	14.92346	8.282414	.835	34.666	FRED
ENF	Enflasyon	13.84303	16.71548	.8612978	105.215	FRED
G8 Ülkeleri için						

Değişken	Açıklama	Ortalama	Standart Sapma	Min.	Max.	Veri Kaynağı
GENIS	Genç işsizlik	15.41846	8.284152	3.574	42.78	FRED
ENF	Enflasyon	2.366482	1.327884	.0375144	7.461783	FRED

Tablo 2’de yer alan tanımlayıcı istatistiklere göre; D8 ülkeleri için GENIS serisinin ENF serisinden daha yüksek ortalamaya sahip olduğu, maksimum ve minimum değerlere bakıldığında ENF serisinin GENIS serisinden daha yüksek olduğu görülmektedir. Maksimum ve minimum değerler arasındaki farkın ENF serisinde daha fazla olması dikkat çekmektedir. G8 ülkeleri için ENF serisinin GENIS serisinden daha yüksek ortalamaya sahip olduğu, maksimum ve minimum değerlere bakıldığında GENIS serisinin ENF serisinden daha yüksek olduğu, maksimum ve minimum değerler arasındaki farkın GENIS serisi için daha fazla olduğu görülmektedir.

5. YÖNTEM

Çalışmada Philips eğrisi hipotezinin geçerliliğinin D8 ve G8 ülkeleri bazında belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda ilk olarak değişkenlere ait yatay kesit bağımlılığı, birim kök analizi, kurulan modellere yönelik yatay kesit bağımlılığı test edilmiş bu testlerin sonuçlarına uygun olarak Panel ARDL analizi yapılmış, uzun ve kısa dönem etkilerinin belirlenebilmesi için PMG ve MG tahmincisinden yararlanılmıştır. Değişkenler arasında bir nedensellik ilişkisinin olup olmadığı Granger nedensellik testi ile araştırılmıştır. Çalışmada uygulanan testlerin açıklaması ve sonuçları aşağıda yer almaktadır.

5.1. Yatay Kesit Bağımlılığı Testi

Seriler arasında yatay kesit bağımlılığının (YKB) dikkate alınmaması elde edilecek sonuçları önemli ölçüde etkilemektedir. Bu nedenle analizin ilk aşamasını yatay kesit bağımlılığının test edilmesi oluşturmaktadır. YKB sonuçları uygulanacak birim kök testlerinin birinci nesil mi? yoksa ikinci nesil mi? olarak seçileceğini belirlediği için son derece önemlidir. YKB test hipotezi aşağıdaki gibidir:

H_0 : Yatay kesit bağımlılığı yoktur.

H_1 : Yatay kesit bağımlılığı vardır.

Test sonucunda ulaşılabilecek olan p-değeri 0.05’den küçükse, H_0 hipotezi reddedilmekte ve yatay kesit bağımlılığı olduğuna karar verilmektedir. Çalışmada panel veri analizlerinde sıklıkla kullanılan YKB testlerinden Pesaran (2004) CD testi tercih edilmiştir. CD testinin istatistiksel gösterimi aşağıdaki gibidir:

$$CD = \sqrt{\frac{2T}{N(N-1)}} \sum_{i=1}^{N-1} \sum_{j=i+1}^N (\hat{\rho}_{ij})$$

Denklemden T zaman boyutunu, N ülke sayısını, ρ_{ij} ise hata terimlerinin ikili korelasyonunun örneklem tahminini ifade etmektedir. Tablo-3’te D8 ve G8 ülkelerine ait yatay kesit CD test sonuçları yer almaktadır.

Tablo-3: Yatay Kesit Bağımlılığı CD Test Sonuçları

D8 Ülkeleri için		
Değişkenler	CD	P-değeri
GENIS	9.468	0.000
ENF	5.659	0.000

G8 Ülkeleri için		
Değişkenler	CD	P-değeri
GENIS	3.162	0.002
ENF	14.458	0.000

Tablo-3 'te sonuçlar incelendiğinde yatay kesit varlığını sınavan H_0 hipotezi red edilmektedir. Birimler arasında yatay kesit bağımlılığı vardır. Elde edilen sonuçlar istatistikî olarak 0.05 düzeyinde anlamlıdır. Yatay kesit bağımlılığının olduğu durumlarda ikinci nesil birim kök testleri ile analize devam edilmektedir. İkinci nesil birim kök testleri arasında "MADF, SURADF, CADF ve CIPS" birim kök testleri yer almaktadır. Bu çalışmada CIPS panel birim kök testinden yararlanılmış kritik tablo değerleri ve CIPS değerleri D8 ve G8 ülkeleri için tablo-4 'te verilmiştir.

Tablo-4: CIPS Birim Kök Test Sonuçları

D8 Ülkeleri için						
Değişkenler	CIPS			Değişkenler	CIPS	
GENIS	-1.938			Δ GENIS	-4.709*	
ENF	-3.256*			Δ ENF	-5.936*	
Kritik Değerler	%10	%5	%1	Kritik Değerler	%10	%5
	-	-	-		-	-
	2.21	2.33	2.55		2.21	2.57
					-2.33	
G8 Ülkeleri için						
Değişkenler	CIPS			Değişkenler	CIPS	
GENIS	-1.847			Δ GENIS	-3.311*	
ENF	-4.120*			Δ ENF	-5.603*	
Kritik Değerler	%10	%5	%1	Kritik Değerler	%10	%5
	-	-	-		-	-
	2.21	2.33	2.55		2.21	2.57
					-2.33	

Tablo-4'te D8 ve G8 ülkelerine ait CIPS birim kök testi için değişkenlerin düzeyde ve birinci farklarında ki sonuçları yer almaktadır. CIPS istatistiği %90, %95 ve %99 güven düzeylerinde verilen kritik değerlerden mutlak değerce büyük olduğunda seri durağandır. D8 ve G8 ülkeleri için CIPS testinin kritik değerleri; %90, %95 ve %99 güven düzeylerinde ENF değişkeninin hesaplanan değerinden büyük olduğu için durağan, GENIS değişkeninin hesaplanan değeri güven düzeylerindeki kritik değerden küçük olduğu için durağan değildir. Bu durumda serilerin durağanlaşması için birinci farkları alınmış, birinci farklarında tüm değişkenlerin durağan hale geldikleri sonucuna ulaşılmıştır. Değişkenlerden enflasyon seviyede durağan, genç işsizlik oranı seviyede birim köklü olduğu için çalışmada panel ARDL analizi tercih edilmiştir. Panel ARDL analizine geçmeden önce doğru tahmincinin seçimi için D8 ve G8 ülkelerine ait model bazında YKB' nin varlığı Breusch ve Pagan LM Testi ile araştırılmıştır. Tablo-5'de D8 ve G8 ülkelerine ait modellerin yatay kesit bağımlılığı LM test sonuçları yer almaktadır.

Tablo-5: Yatay Kesit Bağımlılığı LM Test Sonuçları

D8 Ülkeleri için		
Model	İstatistik	P-değeri
GENIS= ENF	64.56	0.0001
G8 Ülkeleri için		
Model	İstatistik	P-değeri
GENIS= ENF	86.58	0.0001

Breusch ve Pagan LM Testi hipotezi H_0 = kalıntılar birimler arası korelasyonlu değildir, alternatif hipotez H_1 = kalıntılar birimler arası korelasyonludur şeklinde kurulmuştur.

Tablo-5 incelendiğinde, D8 ve G8 ülkeleri için model bazında p-değeri < 0.05 olduğu için H_0 reddedilmekte, YKB bulunmaktadır.

Çalışmada eğitim parametrelerinin birimlere göre homojenliğini tespit etmek için Swamy-S Testi tercih edilmiştir. D8 ülkeleri için Swamy-S test istatistiği sonucu Prob > chi2 = 0.4545, G8 ülkeleri için Swamy-S test istatistiği sonucu Prob > chi2 = 0.8359 olduğu için parametreler homojen olarak yorumlanmıştır.

Panel ARDL analizinde uzun dönem tahmincilerin seçilmesi önemlidir. Panel ARDL modellerinde yatay kesit bağımlılığı varlığında MG (Mean Group) ve PMG (Pooled Mean Group) olmak üzere iki tahminci yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu tahmincilerden hangisinin kullanılacağına Hausman testi ile karar verilmektedir. Tablo-6'da D8 ve G8 ülkeleri için Hausman test sonuçları yer almaktadır.

Tablo-6: Hausman Test Sonuçları

D8 Ülkeleri için			
Modeller	Tahminci	Chi-2 Değeri	P-Değeri
Model-1	MG, PMG	32.41	0.0000
G8 Ülkeleri için			
Modeller	Tahminci	Chi-2 Değeri	P-Değeri
Model-1	MG, PMG	0.01	0.9254

Tablo-6' da D8 ve G8 ülkelerine ait Hausman test sonuçlarına göre; D8 ülkelerine ait modelde P-değeri < 0.05 olduğu için MG'nin etkin tahminci olduğu sonucuna ulaşılmıştır. G8 ülkelerine ait modelde P-değeri > 0.05 olduğu için PMG'nin etkin tahminci olduğu sonucuna ulaşılmıştır. D8 ülkelerine ait model için MG tahmin sonuçları tablo-7'de yer almaktadır.

Tablo-7: D8 Ülkeleri için MG tahmin sonuçları

Uzun Dönem Katsayısı	MG Değeri	P-Değeri
ENF	-.037345	0.065
Hata Düzeltme Katsayısı		
θ	-1.097968	0.000*
Kısa Dönem Katsayısı		
ENF	.0001378	0.994
Cons.	.1345305	0.001

Tablo-7'de D8 ülkeleri için sonuçlar incelendiğinde; hata düzeltme katsayısının işareti negatif ve p-değeri 0,05 değerinden küçük olması nedeniyle istatistiksel olarak anlamlıdır. Hata düzeltme katsayısının negatif (-1.097968) ve anlamlı olması genç işsizliği ile enflasyon oranı

arasında uzun dönemli ilişki olduğunu ve dengeden uzaklaştığında tekrar dengeye yakınsanacağı anlamına gelmektedir. Phillips Eğrisi Hipotezi'nde uzun dönem ilişkisinde iktisatçılar arasında görüş birliği olmadığı için uzun dönem katsayısı yorumlanmamaktadır. Kısa dönem katsayısına bakıldığında; ENF değişiminin katsayısı (.0001378) pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı değildir. Phillips Eğrisi Hipotezi'nin geçerli olabilmesi için kısa dönem p-değerinin anlamlı olması ve katsayı değerinin negatif olması beklenmektedir. D8 ülkelerine ait sonuçlara göre; kısa dönem p-değeri anlamsız olduğu için Phillips Eğrisi Hipotezi ile uyusmamaktadır. Enflasyonla, genç işsizliği arasında bir ilişki tespit edilememiştir. Tablo-8'de G8 ülkelerine ait model için PMG tahmin sonuçları yer almaktadır.

Tablo-8: G8 Ülkeleri için PMG Tahmin sonuçları

Uzun Dönem Katsayısı	PMG Değeri	P-Değeri
ENF	-.7692952	0.000
Hata Düzeltme Katsayısı		
θ	-.6882958	0.000*
Kısa Dönem Katsayısı		
ENF	-.0381113	0.075
Cons.	-.0073639	0.643

Tablo-8'de PMG tahmin sonuçlarına göre; hata düzeltme katsayısının işareti negatif ve p-değeri 0,05 değerinden küçük olması nedeniyle istatistiksel olarak anlamlıdır. Hata düzeltme katsayısının negatif (-.6882958) ve anlamlı olması genç işsizliği ile enflasyon oranı arasında uzun dönemli ilişki olduğunu ve dengeden uzaklaştığında tekrar dengeye yakınsandığı anlamına gelmektedir. -.6882958 olarak bulunan hata düzeltme katsayısı uzun dönem ilişkisini ifade etmekle birlikte dengeden sapmaların yaklaşık % 69'unun bir sonraki dönemde düzeleceğini işaret etmektedir.

Kısa dönem katsayısına bakıldığında; ENF değişiminin katsayısı (-.0381113) negatif ve istatistiksel olarak %90 güven düzeyinde anlamlıdır. PMG tahminine göre kısa dönemde enflasyon oranında 1 birimlik artış, genç işsizliğini yaklaşık olarak 0.038 birim azaltmaktadır. G8 ülkelerine ait sonuçlara göre; enflasyondaki değişimin işsizliğe etkisi negatiftir. Buna göre enflasyon oranındaki yükseliş genç işsizliğin gerilemesine neden olacaktır. Bu sonuç, Phillips Eğrisi Hipotezi ile uyusmaktadır. Enflasyonla genç işsizliği arasında ters yönlü bir ilişki tespit edilmiştir. Buradan, genç işsizliğini azaltmanın bedeli, enflasyon artışına katlanmaktır sonucuna varılabilir.

Ekonomik anlamda, genç işsizliği ile enflasyon oranı arasındaki sebep-sonuç ilişkilerinin tespit edilmesi, ilişkinin hangi değişkenden diğerine doğru olduğuna karar verilmesi ve günlük hayata uyarlanması nedensellik analizleri ile sağlanmaktadır. Çalışmanın bu bölümünde, D8 ülke grubu ve G8 ülke grubuna ait panel veri homojen özellikte olduğu için genç işsizliği ve enflasyon oranı arasındaki nedensellik ilişkisinin varlığı Granger nedensellik analiziyle test edilmiştir. Tablo-9'da D8 ve G8 ülke grupları için Granger nedensellik test sonuçları yer almaktadır.

Tablo-9: Granger Nedensellik Test Sonuçları

Modeller ve İlişkinin Yönü	Chi2	P-değeri
D8 Grubu Ülkeleri için Model-1		
GENIS \rightarrow ENF	3.522	0.172
ENF \rightarrow GENIS	0.694	0.707
G8 grubu ülkeleri için Model-1		
GENIS \rightarrow ENF	10.313	0.006***
ENF \rightarrow GENIS	2.726	0.256

Not: ***,** ve * sırasıyla %1,%5 ve%10 istatistiki anlamlılık seviyelerini göstermektedir. \rightarrow notasyonu nedenselliğin olmadığını göstermektedir.

Tablo-9'da Granger nedensellik test sonuçları D8 grubu ülkeleri için incelendiğinde; %1, %5, %10 anlamlılık düzeylerinde Δ GENIS değişkeninden Δ ENF'ye doğru ve Δ ENF değişkeninden Δ GENIS değişkenine doğru nedensellik ilişkisi olmadığı tespit edilmiştir. G8 ülke grubu için incelendiğinde Δ GENIS değişkeninden Δ ENF değişkenine doğru tek yönlü nedensellik ilişkisi olduğu, Δ ENF değişkeninden Δ GENIS değişkenine doğru nedensellik ilişkisi olmadığı tespit edilmiştir.

6. SONUÇ

Küreselleşmenin ekonomilerde ortaya çıkardığı en büyük sorunlarından biri artan işsizlik olarak ifade edilmektedir. İşsizliğin; üretim kaybı, gelir kaybı, refah kaybı, ekonomik daralma gibi etkilerinin yanı sıra, bireylerin psikolojik durumlarının etkilenmesi, sosyal çevrelerini kaybetmeleri gibi etkileri de bulunmaktadır. Ekonomik, sosyal ve siyasi etkileri olan işsizliği ortadan kaldırmaya yönelik politikalar olmasa da işsizliği engellemeye odaklı politikalar yöneticiler tarafından geliştirmelidir.

Ekonomilerin diğer önemli bir problemi ise fiyatlar genel seviyesindeki sürekli artış yani enflasyondur. Enflasyon sabit gelirli kesimin gelirini, kendilerini enflasyona karşı koruyabilen kesime doğru aktardığı için toplumda gelir dağılımı adaletini bozmaktadır. Gelir dağılımı üzerinde etkisi olduğu gibi tasarruf ve yatırımlar üzerinde de etkisi bulunmaktadır. Yani enflasyon iktisadi ve sosyal sorunların artmasına yol açmaktadır. Sorunların çözümüne yönelik enflasyonun ortadan kaldırılabilmesi ya da hızının yavaşlatılabilmesi için gerekli unsurların belirlenmesi oldukça önemlidir. 1970'li yıllarda kriz dönemleri ile işsizlik ve enflasyon olgularının iç içe yaşandığı stagflasyon olgusu ortaya çıkmıştır. Müdahale için daraltıcı ya da genişletici politikaların uygulanması bir soruna çözüm olurken diğer sorunu kötüleştirmiştir. Bu nedenle işsizlik ve enflasyon sorununu birlikte ele almak ekonomiler açısından son derece önem arz etmektedir. Ekonomilerin şartlarına göre işsizlik ya da enflasyon sorunlarından birisine öncelik verilmelidir.

Ekonomi yazınında işsizlik ve enflasyon arasındaki ilişki ekonomistler tarafından oldukça tartışılan bir konudur. İşsizliğin azaltılıp enflasyonun düşürülmesi yöneticilerin öncelikli hedefleri arasında yer almaktadır. Bu hedefe ulaşmak için Phillips Eğrisi Hipotezi sıklıkla incelenmektedir. Bu nedenle çalışmada, Phillips Eğrisi'nin geçerli olup olmadığı D8 ve G8 ülke grupları için 1991-2021 dönemine ait genç işsizlik oranı ve enflasyon oranı verileriyle panel ARDL ve Granger nedensellik analizi kullanılarak incelenmiştir. Amaç küreselleşmeyle birlikte artan işsizlik sorunu içerisinde daha önemli bir sorun olan genç işsizliğin enflasyonla ilişkisini Phillips Eğrisi Hipotezi'ni kullanarak ortaya koymaktır.

Çalışmadan elde edilen bulgulara göre; D8 ülke grubunda, Phillips Eğrisi Hipotezi'nin geçerli olmadığı ve genç işsizlik oranı ile enflasyon oranı arasında nedensellik ilişkisinin

bulunmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır. G8 ülke grubunda, Phillips Eğrisi Hipotezi'nin geçerli olduğu ve genç işsizliğinden enflasyon oranına doğru tek yönlü bir nedensellik ilişkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

KAYNAKÇA

- Akkuş, E. (2012). Phillips Eğrisi : Enflasyon-İşsizlik Değiş-Tokuşu Teorik Bir İnceleme. İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, İngilizce İktisat Bölümü.
- Altay, B., Tuğcu, C. B. ve Topcu, M. (2011). İşsizlik ve Enflasyon Oranları Arasındaki Nedensellik İlişkisi: G8 Ülkeleri Örneği. Afyon Kocatepe Üniversitesi, İİBF Dergisi (C.XIII, S II, 2011)
- Benati, L. (2015). “The Long-Run Phillips Curve: A structural VAR Investigation”, *Journal of Monetary Economics*, 76, 15-28.
- Bhattacharai, R. K. (2004). Unemployment-Inflation Trade-offs in OECD Countries: Lessons From Panel Data and Theories of Unemployment, <http://www.hull.ac.uk/php/ecskrb/uninfl.pdf> (28.05.2010).
- Büyükakın, T. (2008). Phillips Eğrisi: Yarım Yüzyıldır Bitmeyen Tartışma. İ.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi. No:39 (Ekim 2008).
- Caporale, G. M., & Gil-Alana, L. (2014). Youth unemployment in Europe: Persistence and macroeconomic determinants. *Comparative Economic Studies*, 56(4), 581-591.
- Choudhry, M. T., Marelli, E., & Signorelli, M. (2012). Youth unemployment rate and impact of financial crises. *International journal of manpower*, 33(1), 76-95.
- Gatti, D., & Vaubourg, A.-G. (2010). The Financial Determinants of Unemployment: Do They Interact With Labor Market Institutions? Retrieved from http://congres.afse.fr/docs/779612gatti_vaubourg_avril08.pdf.
- Dua, P. ve Gaur, U. (2010). “Determination of Inflation in an Open Economy Phillips Curve Framework: The Case of Developed and Developing Asian Countries”, *Macroeconomics and Finance in Emerging Market Economies*, 3/1, 33-51.
- Federal Reserve Economic Data (FRED), <https://fred.stlouisfed.org/categories> , E.T (05.04.2022).
- Global Employment Trends for Youth 2020, https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_737648.pdf , E.T. (02.04.2022).
- Güney, K. ve Cin, M. F. (2020). Avrupa Birliği ve Türkiye’de Genç İşsizliğin Belirleyicileri: Panel Veri Analizi. ÇAKÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi/ Journal of Institute of Social Sciences Cilt/Volume: 11, Sayı/Number: 1, (Nisan/April 2020): 232-252
- Güvenoğlu H. ve Bayır M. (2020) .Genç İşsizliği Etkileyen Faktörlere İlişkin Ampirik Bir Analiz. Uluslararası İktisadi Ve İdari Bilimler Dergisi
- Karanassou, M., Sala, H. ve Snower, D. J. (2006). “Phillips Curves and Unemployment Dynamics: A Critique and a Holistic Perspective”, *IZA Discussion Papers*, 2265, 1-41.
- Kırca, M. ve Canbay, Ş. (2020). Kırılgan Beşli Ülkeler için Phillips Eğrisi Analizi. İktisadi İdari ve Siyasal Araştırmalar Dergisi. 5(12). 130-140.
- Lacker, M. J. & Weinberg, A. J. (2007). Inflation and Unemployment: A Layperson’s Guide to Phillips Curve, Federal Reserve Bank of Richmond Publication, *Economic Quarterly*, 93 (3), 201–227.

Lipsey, G. R., Courant, N. P., Purvis, D. D. & Steiner, O. P. (1993). Economics, New York: Harper Collins College, Tenth Edition.

Özen, K. ve Levent, C. (2022). BRISC-T Ülkelerinde Enflasyonun Genç Kadın İşsizliği Üzerine Etkisi (2000-2019). Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi. 7(13). 74-89

Özer, M. O. (2020). "Türkiye’de Enflasyon ve İşsizlik Oranları Arasındaki Uzun Dönemli İlişkinin Analizi: Phillips Eğrisine Fourier Yaklaşımı" *Pamukkale*

Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, sayı 39, Denizli, s.179-192.

Pallis, D. (2006). The Trade-Off Between Inflation and Unemployment in the New European Union Member-States, *International Research Journal of Finance and Economics*, Issue:1,

[http://www.eurojournals.com/IRJFE_1 - 8 Pallis.pdf](http://www.eurojournals.com/IRJFE_1_-_8_Pallis.pdf) (01.06.2010).

Pastore, F., & Giuliani, L. (2015). The determinants of youth unemployment. A panel data analysis. *Discussion Papers 2_2015. CRISEI, University of Naples" Parthenope"*, Italy *Google Scholar*.

Perugini, C., & Signorelli, M. (2010). Youth labour market performance in European regions. *Economic change and restructuring*, 43(2), 151-185.

Topçu, M. (2010). İşsizlik ve Enflasyon Arasındaki İlişkilerin Analizi: G8 Ülkeleri Üzerine Bir Uygulama. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi

Yaman,B. (2017). OECD Ülkelerinde İşsizliği Etkileyen Faktörler: Panel Veri Analizi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Ekonometri Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi.

Yayar, R. Ve Tekgün, B. (2022). Phillips Curve Analysis in D8 Countries. İzmir İktisat Dergisi / İzmir Journal of Economics Yıl/Year: 2022 Cilt/Vol:37 Sayı/No:2 Doi: 10.24988/ije.819082